

ที่ นค ๐๐๒๓.๓/ว ๓๑๐๗

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ และสำนักงาน/ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทุกแห่ง

ด้วยจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช
จัดส่งสรุปผลการประชุมการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ การประชุมแสดงความคิดเห็นและ
ปรึกษาหารือเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ (ภาคใต้) เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรม เดอะ พาโก้
ดีไซด์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ในการนี้ จึงขอส่งสรุปผลการประชุมข้างต้นมาเพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร.๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๑,๓๒ โทรสาร.๐ ๗๕๓๕ ๖๓๗๕
www.nakhonlocal.go.th

ก.3

จังหวัดนครราชสีมา
4690
28 เม.ย. 2568

ที่ นศ ๐๐๒๒/๙๐๖๓

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ “สรุปผลการประชุมการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ การประชุมแสดงความคิดเห็นและปรึกษาหารือเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ” (ภาคใต้)

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ด่วนมาก ที่ นศ ๐๐๒๒/ว ๑๘๒๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารสรุปผลการประชุม

จำนวน ๑ ชุด

๒. แผ่นซีดีเอกสารสรุปผลการประชุม

จำนวน ๑ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้องและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่นๆ ที่จำเป็น โดยมีการประชุมแสดงความคิดเห็นและปรึกษาหารือเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ (ภาคใต้) เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ โรงแรม เดอะ พาโก้ ดีไซด์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาได้แจ้งให้ท่านและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเข้าร่วมประชุมดังกล่าวในรูปแบบ Online ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว นั้น

ในการนี้ จังหวัดนครราชสีมาได้จัดทำเอกสารสรุปผลการประชุมดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเพื่อเผยแพร่เอกสารดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้ทราบโดยทั่วกัน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
เลขที่รับ 1465
วันที่ 24 เม.ย. 68
เวลา

(นายสมชาย ลีห้าน้อย)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

กลุ่มงานวิชาการผังเมือง

โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๑๐๒๙ , ๐-๗๕๓๔ ๐๔๗๓ ต่อ ๑๑๑

สรุปผลการประชุม

การวางแผนและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

การประชุมแสดงความคิดเห็นและปรึกษาหารือเกี่ยวกับร่างผังนโยบายระดับประเทศ (ภาคใต้)

วันจันทร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

ณ โรงแรม เดอะ พาโก้ ดีไซน์ท์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

.....

เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างผังนโยบายระดับประเทศ ภาคใต้ ณ ห้องประชุม แกรนด์บอลรูม โรงแรมเดอะพาโก้ ดีไซน์ท์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (VDO Conference) ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting โดยมี ร.อ.ธีรพงศ์ คุรุติลกันันท์ รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม สรุปประเด็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

สรุปภาพรวมโครงการ การวางแผนนโยบายระดับประเทศ

การวางแผนนโยบายระดับประเทศ มีบทบาทสำคัญต่อการขึ้นนำการพัฒนาทางด้านกายภาพของประเทศอย่างยั่งยืน โดยการบูรณาการการพัฒนาในมิติต่าง ๆ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาตามกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพจึงกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ แต่ละรายสาขาที่สำคัญ ทั้งหมด ๑๔ สาขา ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย

๑. แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่
๒. แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
๓. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ
๔. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข
๕. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา
๖. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน
๗. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว
๘. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง
๙. แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
๑๐. แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
๑๑. แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
๑๒. แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
๑๓. แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท
๑๔. แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

การวางแผนเมืองทุกระดับต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันและทำทนายเนื่องจาก

๑. วิกฤตการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

ประเทศไทยมีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยกดดันสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเทศไทยจึงมีปัญหามลพิษความร้อนสูงเป็นอันดับ ๙ ของโลก มีแนวโน้มสูงขึ้น อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๗.๕ C สูงกว่าค่าปกติ ๐.๔ C อุณหภูมิเฉลี่ยช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากค่าปกติ โดยประเทศไทยได้รับภัยพิบัติทางธรรมชาติใหญ่ ๑๓๗ ครั้ง ในช่วง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๖๔) จึงต้องมุ่งสร้างเสริมศักยภาพในการปรับตัวและรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกพร้อมทั้งพัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

๒. ความเป็นเมืองที่เพิ่มสูงขึ้นของประเทศไทยและการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์

ประชากรไทยในปี ๒๕๘๐ คาดว่าจะมีประชากรเกิน ๗๐ ล้านคน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชากรรวม ๖๘.๓๕๒ ล้านคน และ ปีพ.ศ. ๒๕๘๐ ประชากรคาดการณ์ ๗๐.๐๔ ล้านคน โดยเฉพาะประชากรในเขตเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สัดส่วนประชากรเมืองที่เพิ่มขึ้น ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ สัดส่วนประชากรชนบท ๕๔ % สัดส่วนประชากรเมือง ๔๖ % ปี พ.ศ. ๒๕๘๐ สัดส่วนประชากรชนบท ๓๙ % สัดส่วนประชากรเมือง ๖๑ % การใช้ประโยชน์ที่ดินของเมือง ความเป็นเมืองที่คาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้น เป็นความท้าทายให้ภาครัฐต้องวางแผนเพื่อลดการขยายตัวของเมืองแบบไร้ทิศทาง หรือ (Urban Sprawl)

ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ ประชากรพึ่งพิง ๕๑ คน ต่อ ประชากรวัยแรงงาน ๑๐๐

ปีพ.ศ. ๒๕๘๐ ประชากรพึ่งพิง ๖๙ คน ต่อ ประชากรวัยแรงงาน ๑๐๐

อุปทานแรงงานเพิ่มลดลง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ วัยแรงงานจึงมีแนวโน้มลดลงเหลือ ๓๙.๕๔ ล้านคน ขณะที่อุปสงค์ด้านแรงงาน มีสูงถึง ๔๐ ล้านคน การลดลงของวัยแรงงาน ยังส่งผลให้ประเทศไทยมีอัตราการพึ่งพิงวัยแรงงานสูงต่อเนื่อง เป็นความท้าทายให้ภาครัฐต้องวางแผนเพื่อลดการขยายตัวของเมืองแบบไร้ทิศทางหรือ Urban Sprawl

๓. ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยยังคงเป็นแบบเดิม ก้าวไม่พ้นกับดักรายได้ปานกลาง

ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตได้ในอนาคตอัตราการเติบโต GDP ร้อยละ ๓.๘๐ ภาคเกษตรเติบโตร้อยละ ๒.๑๙ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๓.๖ ภาคบริการ ร้อยละ ๔.๐๔ อย่างไรก็ตามตามหลักของ World Bank ประเทศไทยติดกลุ่มรายได้ระดับปานกลางมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี และแม้ภาพรวมของ GDP จะเติบโตขึ้น แต่รายได้ต่อหัวประชากร ยังติดกลุ่มรายได้ระดับปานกลาง ประเทศไทยจึงต้องเร่งปรับสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและหลุดพ้น “กับดักรายได้ปานกลาง”

๔. สร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศด้วยการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน ระดับภูมิภาค

พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษของไทย สร้างมูลค่าการลงทุนได้เกินแสนล้านบาท

๑) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ภาพรวมการลงทุน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๕๘,๘๓๓ ล้านบาท “EEC พื้นที่เศรษฐกิจที่สมบูรณ์ในตัวเองและขับเคลื่อนรายได้ของประเทศสู่ความมั่นคงและพร้อมมุ่งสู่เศรษฐกิจสีเขียวมากขึ้น”

๒) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ภาพรวมการลงทุน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๘,๔๙๕ ล้านบาท “พื้นที่พัฒนากระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยใช้โอกาสจากศักยภาพของพื้นที่และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” แต่ยังคงประสบความสำเร็จน้อย เนื่องจากปัญหาการจัดหาที่ดินพัฒนาและความล่าช้าของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๓) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาพรวมการลงทุน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑๘,๖๓๗ ล้านบาท “พื้นที่พัฒนาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจใหม่ของภูมิภาคเพื่อเป็นฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีของประเทศ”

๕. ประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์พื้นที่ไม่สมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ จึงต้องกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ของประเทศไทยให้รองรับกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ

ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ พื้นที่เมืองขยายตัวแบบไร้ทิศทาง Urban Sprawl ในพื้นที่เมือง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็น ๒.๓๙% ในปีพ.ศ. ๒๕๘๐ คิดเป็น ๓.๒๔% พื้นที่เกษตรกรรมถูกรุกล้ำจากการขยายตัวของเมือง พื้นที่เกษตรกรรม ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็น ๔๓.๙๗% ปี พ.ศ. ๒๕๘๐ คิดเป็น ๔๓.๑๑ % พื้นที่ป่าไม้ถูกแทนที่ด้วยพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็น ๓๑.๗๑% พื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๘๐ คิดเป็น ๓๕.๐๐ % พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็น ๘.๓๑ % ปี พ.ศ. ๒๕๘๐ คิดเป็น ๑๕.๐๐ % พื้นที่แหล่งน้ำถูกรุกล้ำ จากการขยายตัวของเมือง พื้นที่แหล่งน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และปี พ.ศ. ๒๕๘๐ คิดเป็น ๓.๐๒% เป็นการอนุรักษ์แหล่งน้ำให้คงตามสภาพให้ได้มากที่สุด

๖. ปัญหาการตั้งถิ่นฐานของชุมชนไม่เหมาะสมและเสี่ยงต่อนภัยพิบัติ

การตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติสูงในหลายพื้นที่ จึงต้องควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมพร้อมกับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้รองรับการเกิดภัยพิบัติ การเกิดสภาวะการขยายตัวของเมืองข้ามเขตการปกครอง หรือพื้นที่เมืองชนเมือง (Conurbation) จำเป็นต้องวางแผนการบริหารจัดการเมืองระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาความไม่สมดุลของระบบเมือง เมืองของประเทศไทยมีการกระจายตัวไม่สมดุล มีเมืองขนาดใหญ่และขนาดกลางจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นเมืองขนาดเล็ก ทำให้เกิดปรากฏการณ์เมืองโตเดี่ยว ปรากฏการณ์เมืองโตเดี่ยว (Primate City) กรุงเทพมหานครมีประชากร ๕.๔๘ ล้านคน กรุงเทพมหานครเป็นเมืองโตเดี่ยวจากการมีประชากรสูงกว่าเมืองรองลงมา ๒๐ เท่า ซึ่งไม่สอดคล้องตามกฎ Flank Size Fluke ๘๕ เมื่อเทียบกับขนาดประชากร ๑๐๐,๐๐๐ - ๒๕๐,๐๐ คน มี ๑๒ เมือง ขนาดประชากร ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐ คน มี ๒๕ เมือง ขนาดประชากร ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน มี ๓๘๕ เมือง ขนาดประชากรน้อยกว่า ๑๒,๐๐๐ คน มี ๒,๐๔๗ เมือง

๗. ประชากรในเขตชนบทยังคงประสบปัญหารายได้

ครัวเรือนในชนบทส่วนใหญ่จัดเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่าครัวเรือนในเขตเมืองและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ อีกทั้งการสร้างรายได้ภาคเกษตรกรรมยังคงลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชนบทด้วยโมเดลเศรษฐกิจสร้างมูลค่า (Value -Added Ecomcm) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสการพัฒนาอย่างยั่งยืน การคาดการณ์ GDP ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนรายได้ลดลง และมีอัตราการเติบโตลดลงต่อเนื่องถึงปี พ.ศ.๒๕๕๐ การเกษตรยังคงใช้รูปแบบเดิมที่เน้นใช้แรงงาน จึงมีแรงงานมากถึง ร้อยละ ๓๑.๕๐ ของแรงงานทั้งหมด

๘. ความได้เปรียบเชิงที่ตั้งในการเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน

ประเทศไทยมีศักยภาพเป็นประตูเศรษฐกิจ (Gateway) เชื่อมโยงเครือข่ายโลจิสติกส์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก พร้อมทั้งเป้าหมายสู่การเป็น Global Aviation Hub รองรับผู้โดยสาร ๖๐๐ ล้านคนต่อปีในปี ๒๕๕๐ โดยมีโครงการพัฒนาสำคัญในอนาคต ได้แก่ พัฒนาโครงข่ายทางบก พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ เช่น บริเวณพื้นที่ด้านศุลกากร พัฒนาระดับท่าอากาศยานนานาชาติ และก่อสร้างท่าอากาศยานแห่งใหม่ของประเทศไทยในพื้นที่ศักยภาพ เช่น ภูเก็ตและเชียงใหม่ พัฒนาขยายความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ

๙. ไทยมีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและขนส่งจำเป็นต้องพัฒนาและลดต้นทุนโลจิสติกส์เพื่อการแข่งขันในระดับภูมิภาค

การคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในการเชื่อมโยงพื้นที่ ส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว และการพัฒนาเมือง ไทยมีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนสามารถเชื่อมโยงการขนส่งได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ทางอากาศ โดยในอนาคตจะมีการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สะพานมิตรภาพไทย-ลาว และโครงการรถไฟ จีน-ลาว-ไทย ระบบโครงข่ายทางถนนมีประสิทธิภาพและครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ แต่การเดินทางและขนส่งสินค้ายังคงพึ่งพาทางถนนเป็นหลัก นำไปสู่ปัญหาการจราจรติดขัด ต้นทุนขนส่งสูงและมลพิษทางอากาศ การขนส่งทางรางมีต้นทุนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีการพัฒนาขนส่งทางรถไฟความเร็วสูงและขยายโครงข่ายรถไฟทางคู่ครอบคลุม ๖๓ จังหวัด ภายในปี ๒๕๕๐ การขนส่งทางน้ำและทางอากาศมีศักยภาพสูง แต่ยังคงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต เช่น โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก การพัฒนาท่าอากาศยาน เช่น สุวรรณภูมิ ดอนเมือง เชียงใหม่ และภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการบินระดับภูมิภาค

๑๐. ทรัพยากรธรรมชาติของไทยมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จำเป็นต้องอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างสมดุลเพื่อความมั่นคงระยะยาว

ทรัพยากรธรรมชาติของไทยมีแนวโน้มเสื่อมโทรม จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ป่าต้นน้ำลำธารบางส่วนเสื่อมโทรม ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารที่มีสภาพเสื่อมโทรมกว่า ๑.๘ ล้านไร่ คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งแย่ง คุณภาพแหล่งน้ำทะเลชายฝั่งมากกว่าร้อยละ ๔๐ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และมากกว่าร้อยละ ๑๐ มีคุณภาพ

เสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินพอใช้ คุณภาพแหล่งน้ำผิวดินมากกว่าร้อยละ ๔๔ มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้และมากกว่าร้อยละ ๑๔ มีคุณภาพเสื่อมโทรม ชายฝั่งทะเลมีปัญหาการกัดเซาะต่อเนื่อง ชายฝั่งทะเลประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรวมกว่า ๘๒๓.๐๖ กิโลเมตร มีพื้นที่กัดเซาะรุนแรงกว่า ๒๙.๘๘ กิโลเมตร พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพถูกรุกล้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่รบกวนความสมบูรณ์มากกว่าร้อยละ ๒๑ ปัญหาขยะตกค้างสะสมและการกำจัดผิดวิธี ขยะที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องมีเพียงร้อยละ ๓๗.๒ ส่วนที่เหลือถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้องและเป็นขยะตกค้าง พื้นที่สีเขียวต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากลองค์การอนามัยโลก พื้นที่สีเขียวของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๒.๖๔-๗.๕๙ ตารางเมตร/คน คุณภาพอากาศแยเกินค่ามาตรฐาน PM ๒.๕ และ PM ๑.๐ พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน

๑๑. ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายด้านการจัดการน้ำจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขยายตัวของเมือง และความต้องการน้ำที่เพิ่มขึ้น

ปริมาณน้ำต้นทุนมีมากพอ แต่การกระจายตัวไม่เท่ากันทำให้บางพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ปริมาณน้ำเฉลี่ยที่สามารถใช้ประโยชน์ (น้ำผิวดิน+น้ำบาดาล) ๑๐๙,๒๖๗ ล้าน/ลบ.ม./ปี สามารถเก็บกักได้ร้อยละ ๓๐ ของน้ำผิวดิน ร้อยละ ๙๐ มาจากอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ เขื่อนภูมิพล ปริมาณการใช้น้ำรวม ๘๑,๖๐๖ ล้าน/ลบ.ม./ปี ปี ๒๕๕๐ ความต้องการใช้น้ำ ๘๗,๒๔๘ ล้าน ลบ.ม./ปี โครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทานมีความก้าวหน้าและครอบคลุมหลายพื้นที่ มีแผนพัฒนาโครงสร้างด้านน้ำระดับประเทศ เช่น การพัฒนาโครงการผลิตน้ำขนาดใหญ่ การพัฒนาอ่างเก็บน้ำ พื้นที่เมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ ปริมณฑล และ EEC ปี ๒๕๕๐ ความต้องการกำลังผลิตประปาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔ ปริมาณ ๗,๘๒๐ ล้าน ลบ.ม./ปี การเผชิญปัญหาอุทกภัยโดยเฉพาะภาคกลาง กทม.และปริมณฑล ปี ๒๕๕๐ มีโอกาสเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง กว่า ๑๗,๐๐๐ ตร.กม. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อการผลิตน้ำ การจัดการน้ำ ฝนตกหนัก อุทกภัย ภัยแล้ง การป้องกันปัญหาน้ำท่วม โครงสร้างป้องกันน้ำท่วม อนาคตการบรรเทาอุทกภัย ระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่เพียงพอต่อเขตเมืองส่งผลให้แหล่งน้ำหลายแห่งเสื่อมโทรม ความต้องการบำบัดน้ำเสียปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐.๖๓ ล้าน ลบ.ม./วัน และปี ๒๕๘๐ จำนวน ๑๑.๖๓ ล้าน ลบ.ม./วัน

๑๒. ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทนเป็นทางเลือกใหม่ของการใช้พลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศไทย

ประเทศไทยพึ่งพาการนำเข้าพลังงานมากกว่าการผลิตเอง พึ่งพาการนำเข้าพลังงานมาก การผลิต ๓๑% นำเข้า ๖๙% ได้แก่ น้ำมันดิบ ๔% ผลิตถ่านหิน ๓% ก๊าซธรรมชาติ ๑๙% ถ่านหิน ๑๗% ไฟฟ้า ๕๗% พลังงานทดแทนจึงเป็นตัวเลือกใหม่เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานและการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๙ ในปี ๒๕๗๙ มีเป้าหมายการใช้พลังงานทดแทน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ร้อยละ ๑๖ แนวโน้มอัตราการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานลดลง จากร้อยละ ๖๐.๗ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นร้อยละ ๔๕ ในปีพ.ศ. ๒๕๖๕

๑๓. ศักยภาพสาธารณสุขไทยโอกาสสู่การเป็น Medical Hub ระดับโลก

ประเทศมีศักยภาพด้านการบริการสาธารณสุขระดับโลกที่สามารถพัฒนาเป็น Medical Hub ขึ้นนำ และพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาและสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวนสถานพยาบาลกระจายตัวจำนวนมากและทั่วถึงทั้งประเทศ ๑๑,๒๔๖ แห่ง การกระจายตัวของบุคลากรทางสาธารณสุขไม่เพียงพอในพื้นที่ห่างไกล การจัดอันดับความมั่นคงทางสุขภาพ Global Health Security Index : GHS ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๕ ของโลก

๑๔. ยกระดับด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสู่มาตรฐานสากล

การศึกษาของประเทศไทยมีความครอบคลุมและทั่วถึง แต่อันดับประสิทธิภาพด้านการศึกษา ยังต่ำเมื่อแข่งขันกับการศึกษาระดับโลกปี ๒๕๖๕ ผลการจัดอันดับ IMD การศึกษาไทยด้อยกว่าประเทศอื่นโดยจัดอยู่ในกลุ่มอันดับที่ ๕๔ จาก ๖๗ ประเทศทั่วโลก หลักสูตรการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประเทศไทยกำลังขาดแคลนแรงงานฝีมือขั้นสูงและวิทยาศาสตร์ในอนาคต ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อุตสาหกรรมเป้าหมาย New S Curve ต้องการแรงงานมีทักษะจำนวน ๒ ล้านคน ตลอดช่วง ปี ๒๕๖๑-๒๕๘๐ ปี ๒๕๖๕ ระดับอุดมศึกษา สัดส่วนผู้เรียนสายวิชาชีพและวิทยาศาสตร์ยังน้อย ปี ๒๕๘๐ แผนการศึกษาแห่งชาติ สัดส่วนผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ควรเท่ากับ ๕๐ : ๕๐

๑๕. ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศผู้นำของโลกด้านบริการสื่อสารประสิทธิภาพสูง และพร้อมเป็นฐานการลงทุนแก่บริษัทเทคโนโลยีชั้นนำของโลกเพื่อก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลฮับของอาเซียน

ประเทศไทยมีความครอบคลุมด้านการให้บริการสื่อสารประสิทธิภาพอยู่ในระดับแนวหน้าของโลกด้วยการพัฒนาโครงข่ายสื่อสารระบบสายทั้งโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำที่เชื่อมต่อการใช้งานจากทั่วโลกสู่การใช้งานภายในประเทศผ่านโครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินและการพัฒนาเสาโทรคมนาคมสัญญาณไร้สายที่มีครอบคลุมอยู่ทั่วประเทศ เครือข่าย ๓G ร้อยละ ๙๖ ของประชากร เครือข่าย ๔G ร้อยละ ๙๔ เครือข่าย ๕G ร้อยละ ๔๔ มีประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตติดอันดับ ๕ ของโลก ด้วยความเร็วเฉลี่ย ๒๘๕ Mbps ปลายปี ๒๕๖๗ ประเทศไทยได้เปิดใช้งานโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำ MIST อีก ๑ เส้นทาง แสดงถึงความแข็งแกร่ง และศักยภาพการให้บริการของไทยในระดับโลก

๑๖. ประเทศไทยมีมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าควรแก่การรักษาและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม

ประเทศไทยมีแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายแต่กำลังเผชิญปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการกระทำของมนุษย์ แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม ๕ แห่ง แหล่งมรดกวัฒนธรรมตามบัญชีรายชื่อเบื้องต้น ๕ แห่ง อุทยานประวัติศาสตร์ ๑๑ แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์เมืองเก่าระดับชาติ ๑๐ แห่ง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ภัยพิบัติทั้งจากแผ่นดินไหว อุทกภัยและดินถล่ม มีโอกาสสร้างความเสียหายในพื้นที่มรดกวัฒนธรรม ปัญหาการบุกรุกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ขาดการบริหารจัดการและกำหนดขอบเขตเพื่อป้องกันการบุกรุกที่ชัดเจน ประเด็นปัญหาที่ต้องมุ่งแก้ไขด้วยนโยบายด้านการรักษาและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม การจัดทำแผนบริหารจัดการมรดกทางวัฒนธรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

สรุปการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างผังนโยบายระดับประเทศ ที่มาของการดำเนินการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการใช้ให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดถึงการพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นเครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชุมชน

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง กรอบ บรรทัดฐาน หรือข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง พึงยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการประเทศไทย ในด้านกายภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองอย่างเป็นธรรม และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประเทศชาติและประชาชน

ระบบการวางผังเมืองของประเทศไทย

ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

- ผังนโยบายระดับประเทศ ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ
- ผังนโยบายระดับภาค เป็นแนวทางในการพัฒนาและดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด
- ผังนโยบายระดับจังหวัด เป็นแนวทางการพัฒนาพื้นที่ระดับจังหวัด

ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ผังเมืองรวมจังหวัดและผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน แผนผัง นโยบาย โครงการ มาตรการควบคุมและ เป็นแนวทางในการพัฒนาเมือง
- ผังเมืองเฉพาะ แผนผังและโครงการดำเนินการ เพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการให้ความเห็นชอบผัง

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประธาน : นายกรัฐมนตรี

ผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาค ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะกรรมการผังเมือง ประธาน : ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผังนโยบายระดับจังหวัด ประกาศคณะกรรมการผังเมือง

ผังเมืองรวม (ที่ กรม ยผ.จัดทำ) ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ผังเมืองเฉพาะ (ที่ กรม ยผ.จัดทำ) พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด / กรุงเทพมหานคร : ปลัดกระทรวงมหาดไทย (ประธาน)

จังหวัดอื่นๆ : ผู้ว่าราชการจังหวัด (ประธาน)

ผังเมืองรวมที่องค์กรส่วนท้องถิ่นจัดทำ ประกาศข้อบัญญัติท้องถิ่น

ผังนโยบายระดับประเทศเป็น “กรอบขึ้นำการใช้พื้นที่ของประเทศสู่ความยั่งยืน”

เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ของประเทศในด้านการใช้พื้นที่พัฒนาเมืองและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลักและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ องค์ประกอบผังนโยบายระดับประเทศ

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

(๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ ของประเทศ มีดังต่อไปนี้

(ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่

(ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

(ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ

(ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษ

(จ) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

(ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

(ช) การพัฒนาเมืองและชนบท

(ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

(ณ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ

(๔) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติและความร่วมมือของหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

บทบาทประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดบทบาทเพื่อนำไปสู่แผนการพัฒนาเชิงพื้นที่และยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในมิติต่าง ๆ

- การเป็นเมืองนำอยู่ระดับโลกด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ
- การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างไร้รอยต่อ
- การเป็นศูนย์กลางบริการเพื่อสุขภาพและบริการการแพทย์คุณภาพสูงระดับสากล
- การเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและเป็นครัวของโลก
- การยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวสู่ระดับโลกด้วยการท่องเที่ยวมูลค่าสูง
- การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคต

วิสัยทัศน์ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๐

“ประเทศที่น่าอยู่สำหรับทุกคน เชื่อมโยงภูมิภาค ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม พร้อมรับการเติบโตอย่างยั่งยืน”

“Livability, Connectivity, Innovation and Sustainability”

- ประเทศที่น่าอยู่สำหรับทุกคน (Livability) พัฒนาเมืองที่สะดวกสบายและทันสมัย มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่ครอบคลุมคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง
- สร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation) พัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูง ฐานนวัตกรรม และเทคโนโลยีขั้นสูง รวมถึงพัฒนาเมืองแห่งอนาคตที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- เชื่อมโยงการพัฒนาทุกมิติ (Connectivity) เสริมสร้างบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางระดับนานาชาติและการเป็นประตูเชื่อมโยงภูมิภาคกับเมืองสำคัญของโลก
- พร้อมรับการเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainability) มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ผังนโยบายระดับประเทศ

๑. เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ
๒. เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
๓. เพื่อให้มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เหมาะสม มั่นคง ปลอดภัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
๔. เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทอย่างสมดุล กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและบริการทางสังคมอย่างเท่าเทียม
๕. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก
๖. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐาน และความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบประชาชนมีโอกาสเท่าเทียมในการเข้าถึงการบริการสังคมทั้งในพื้นที่เมืองและชนบท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่

๑. การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งโครงข่ายสื่อสารและโครงข่ายพลังงานทั้งในและระหว่างประเทศ
๒. การพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรมมูลค่าสูง
๓. การพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคเพื่อการเติบโตที่ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำ
๔. การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล นำอยู่
๕. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
๖. การอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๗. การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่

๑. การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง โครงข่ายสื่อสาร และโครงข่ายพลังงานทั้งในและระหว่างประเทศ
  - การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ทางถนนทางราง ทางน้ำ ทางอากาศ
  - การยกระดับคุณภาพการเดินทางภายในประเทศ
  - การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์แบบมีสายระหว่างประเทศ
  - การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงและโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง
  - การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ
๒. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูง
  - การพัฒนาเกษตรกรรมสร้างมูลค่า
  - การส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
  - การพัฒนาการท่องเที่ยวมูลค่าสูงและคุณภาพสูง
๓. การพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคเพื่อการเติบโตที่ทั่วถึง
  - การพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
  - การพัฒนาการให้บริการสาธารณะที่สอดคล้องกับขนาดประชากรและบทบาทของเมือง
  - การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (Smart City)
๔. การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล น่าอยู่
  - การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนสู่ออนาคต
  - การพัฒนาชนบทคุณภาพสูง
๕. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
  - การพัฒนาระบบประปาเพื่อรองรับการเติบโตของประชากรและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
  - การพัฒนาระบบรวบรวมและกำจัดขยะ
  - การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น
  - การยกระดับและพัฒนาสถานพยาบาลอย่างทั่วถึงมีคุณภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงประชากร
  - การพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
๖. การอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
  - การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์
  - การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำ
  - การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - การพัฒนาสาธารณสุขเพื่อป้องกันอุทกภัยและภัยพิบัติ
  - การอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๗. การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน
  - การเพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานหมุนเวียนและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน
  - การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง และการปรับปรุงและพัฒนาการคมนาคมขนส่ง
  - การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

กรอบนโยบายการพัฒนารายภาค

๑. ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ศูนย์กลางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย ศูนย์กลางการค้าและบริการ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการแพทย์ระดับโลก ศูนย์กลางการศึกษา และศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งของอาเซียน
๒. ภาคเหนือ ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์เชื่อมโยงอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง พื้นที่ป่าต้นน้ำที่สำคัญและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมล้านนา

๓.ภาคกลาง ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรม แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรมูลค่าสูงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก

๔.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า ประชูดการค้าสู่อินโดจีนแหล่งปศุสัตว์และแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดของประเทศ

๕.ภาคตะวันออก ฐานอุตสาหกรรมแห่งอนาคต แหล่งผลิตอาหารชั้นนำของเอเชียและศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงตลาดการค้าโลก

๖.ภาคใต้ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการระดับโลก เชื่อมโยงเศรษฐกิจสองคาบสมุทร แหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจและอาหารฮาลาล

(ร่าง) ผังนโยบายระดับประเทศ ดาวันไหลดเอกสาร

สรุปการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างผังนโยบายประเทศไทย

๑. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการวางผังเมือง

- การจัดทำผังแต่ละระดับยังขาดการเชื่อมโยงและสอดประสานกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การวางแผนพัฒนาพื้นที่เกิดความซ้ำซ้อน และไม่สอดคล้องกัน
- การใช้กฎหมายและข้อบังคับจากหลายหน่วยงานที่ควบคุมพื้นที่เดียวกันมักเกิดความขัดแย้งกัน เช่น พื้นที่ที่ผังเมืองกำหนดให้พัฒนาอุตสาหกรรม (สีม่วง) แต่ถูกจำกัดด้วยกฎหมายควบคุมพื้นที่สูงชันหรือภูเขา ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ได้ตามแผนที่กำหนดไว้
- การกำหนดพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในบางกรณี ไม่ได้ยึดโยงกับศักยภาพ ทรัพยากร และความต้องการของประชาชนในพื้นที่จริง จึงทำให้โครงการพัฒนาขาดความยั่งยืนและไม่ตอบโจทย์การพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- กระบวนการจัดทำผังเมืองควรเปิดพื้นที่ให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการออกแบบและแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผังเมืองตอบสนองบริบทของพื้นที่จริง และเกิดความเป็นเจ้าของร่วมของแผนพัฒนา

๒. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

- การเติบโตของเมืองและการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้เกิดมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็กจากการจราจรหนาแน่นและกิจกรรมก่อสร้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในเขตเมืองอย่างต่อเนื่อง
- โครงการขนาดใหญ่ด้านอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนหรือทรัพยากรธรรมชาติ อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำ และเสียง รวมถึงกระทบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่
- การพัฒนาโครงการต่าง ๆ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและความขัดแย้งกับชุมชน
- ควรกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment) เพื่อพิจารณาผลกระทบในภาพรวม ก่อนตัดสินใจดำเนินโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรจำนวนมากหรือมีความเสี่ยงสูง

๓. ด้านการตั้งถิ่นฐาน เมืองน่าอยู่ และระบบชุมชน

- เมืองขนาดใหญ่หลายแห่งในภาคใต้ เช่น หาดใหญ่และภูเก็ต ประสบปัญหาการบริหารจัดการเมืองที่ไม่สามารถรองรับประชากรแฝงและการขยายตัวของเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การพัฒนาควรยึดหลักมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดทิศทาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- ระบบการจัดสรรงบประมาณควรอ้างอิงจากข้อมูลประชากรที่อยู่อาศัยจริงในพื้นที่ เพื่อให้การกระจายทรัพยากรเกิดความเหมาะสม ครอบคลุม และเป็นธรรมต่อทุกพื้นที่ในการพัฒนา

๔. ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

- หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพพร้อมรองรับการขยายตัวของธุรกิจใหม่ แต่ยังไม่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาระดับประเทศอย่างชัดเจน จึงควรมีการทบทวนและผลักดันให้เกิดการวางแผน เชิงรุก
- เศรษฐกิจที่พึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลักมีความเปราะบางต่อวิกฤต เช่น ภัยพิบัติหรือโรคระบาด จึงควรกระจายความเสี่ยงด้วยการส่งเสริมภาคการผลิตและการส่งออก เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว

- ควรปรับปรุงผังเมืองให้เอื้อต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายแห่งอนาคต เช่น อุตสาหกรรมดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง หรือศูนย์ข้อมูล (data center) เพื่อเตรียมความพร้อมด้านพื้นที่ สาธารณูปโภค และการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจยุคใหม่

๕. ด้านโลจิสติกส์ การคมนาคม และโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการข่ายโลจิสติกส์ในภาคใต้ยังขาดความเชื่อมโยงและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรเร่งพัฒนาระบบรางให้สามารถรองรับการขนส่งสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนทางเศรษฐกิจ
- ขีดความสามารถในการให้บริการของท่าเรือน้ำลึกในพื้นที่ภาคใต้ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการขาดเครื่องมือ รวมถึงลานกองตู้คอนเทนเนอร์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ทำให้ภาคธุรกิจต้องพึ่งพาท่าเรือในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน
- เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ควรกำหนดแผนผังและพื้นที่รองรับโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสาร เช่น ระบบเคเบิลใต้น้ำและศูนย์ข้อมูล เพื่อเสริมความมั่นคงทางเทคโนโลยีและดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัล
- การพัฒนาโครงการ Landbridge เพื่อเชื่อมฝั่งอ่าวไทยกับฝั่งอันดามัน จะช่วยลดระยะเวลาและต้นทุนในการขนส่งสินค้า เพิ่มบทบาทของภาคใต้ในการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในระยะยาว

๖. ด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการเรียนรู้

- ด้วยความหลากหลายทั้งทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และทรัพยากร จังหวัดสงขลามีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของภาคใต้ จึงควรได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาเป็นพื้นที่ต้นแบบด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- ควรพัฒนากลไกการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม ประมง และศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจรากเหง้าของพื้นที่ และมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและความเข้าใจในระบบนิเวศ เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลในอนาคต
- เสนอให้เน้นการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี อาหาร และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เยาวชนสามารถแข่งขันในระดับภูมิภาค

๗. ด้านการบริหารจัดการน้ำ

- การบริหารจัดการน้ำในภาคใต้ยังขาดความทั่วถึง และยังไม่มีแผนบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งน้ำท่วมและน้ำแล้งอย่างมีระบบ
- การนำเทคโนโลยี เช่น ระบบตรวจวัดระดับน้ำ อุปกรณ์ควบคุมการใช้น้ำ หรือระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ในระดับชุมชน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรน้ำ ลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น
- สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งเกิดถี่และรุนแรงขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อวางแผนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

๘. ด้านพลังงาน และสาธารณูปโภค

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานควรมีการวางแผนแบบบูรณาการ เพื่อให้การลงทุนในระบบไฟฟ้า ถนน และการขนส่งสามารถสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยลดต้นทุนการพัฒนาในระยะยาว
- ปัญหาการจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น เต็มผาขยะ หรือระบบผลิตน้ำประปา ยังไม่เพียงพอรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น
- การพัฒนาสาธารณูปโภคควรคำนึงถึงความต้องการของทั้งภาคอุตสาหกรรมและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชุมชนโดยรวม

ทั้งนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองจะนำข้อคิดเห็นไปปรับปรุงร่างผังนโยบายระดับประเทศให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และจะนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในปี ๒๕๖๘ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน